การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสำหรับส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครูดนตรี สำหรับการออกแบบการจัดการเรียนรู้

THE DEVELOPMENT OF A SHORT COURSE TO FOSTER MUSIC TEACHERS' CREATIVITY FOR LEARNING MANAGEMENT DESIGN

วสุ ทวีลาภ*, ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ และสุรศักดิ์ จำนงค์สาร
Vasu Thaweelarb, Praphansak Phum-in and Surasak Jamnongsarn
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University
*Corresponding Author E-mail: tanuna11@gmail.com
Received June 10, 2026; **Revised** July 21, 2026; **Accepted** August 8, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูดนตรี 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังการอบรมตามหลักสูตรระยะสั้น 3) เพื่อวัดความพึงพอใจของครูดนตรีและนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นและการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี (CPS Model: Compose, Perform, Sing) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างคือครูดนตรีจำนวน 24 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และนักเรียนจำนวน 120 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และร้อยละ (Percentage) ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตร CPS ช่วยยกระดับศักยภาพครูดนตรีในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการการประพันธ์ การแสดง และการขับร้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูดนตรีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 50.9 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ครูดนตรีและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 91.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 อย่างเห็นได้ชัด ส่งผลให้ได้องค์ความรู้ใหม่ คือแบบจำลองการจัดการเรียนรู้ดนตรีเชิงสร้างสรรค์ (CPS Model) ที่เป็นระบบและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาได้จริง

คำสำคัญ: หลักสูตรดนตรีสร้างสรรค์, หลักสูตรระยะสั้น, การจัดการเรียนรู้, การพัฒนาหลักสูตร

Abstract

This study aimed to 1) develop a short course to enhance music teachers' creativity in learning management design 2) compare learning achievement before and after the training and 3) evaluate the satisfaction of music teachers and students regarding the short course and the learning management. A mixed-methods research design was employed, consisting of two phases: Phase 1: fundamental data collection

and analysis and Phase 2: creative music curriculum development. The research instruments included the Creative Music Curriculum (CPS Model: Compose, Perform, Sing) a learning achievement test, and satisfaction evaluation forms. The sample consisted of 24 music teachers, selected through purposive sampling and 120 students. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean ($\bar{x}$) and percentage. The findings revealed that the CPS Model effectively enhanced music teachers' capacity to design learning activities integrating composing, performing and singing. Music teachers' learning achievement after the training increased by 50.9%, thereby meeting the established criteria. Furthermore, both music teachers and students reported a high level of satisfaction with the curriculum and learning management (91.40%) which was significantly above the 80% standard. Consequently, the research contributed a new body of knowledge: a systematic Creative Music Learning Management Model (CPS Model) that can be effectively applied to promote creativity in educational institutions.

Keywords: creative music curriculum, short course, learning management design, curriculum development

บทนำ

ดนตรีเป็นศิลปะที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดอารมณ์และความคิด พร้อมทั้งช่วยพัฒนาศักยภาพมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม การจัดการเรียนรู้ดนตรีจึงมุ่งเน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความมั่นใจ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและอาชีพได้ (ภัทราภรณ์ อู่ไพบูรณ์ และคณะ, 2565) นอกจากนี้ ดนตรียังเป็นสื่อกลางในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาติ ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์และสังคมอย่างลึกซึ้ง (สิทธิโชค กบิลพัตร และสหภัส อักษรถึง, 2568)

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงเน้นการทำตามแบบฝึกหัดเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรับและขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านการคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมุ่งเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสาร โดยเฉพาะการคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) เพื่อสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ในการประพันธ์หรือการบรรเลง ซึ่งการใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-Based Learning) จะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาวดี คานบุตตะ และฐิติวรดา พลเยี่ยม, 2567)

จากสภาพปัญหาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าข้อจำกัดสำคัญในการจัดการเรียนรู้ดนตรีในปัจจุบันคือการขาดแคลนแนวทางการออกแบบกิจกรรมหรือหลักสูตรฝึกอบรมที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับที่ สุภาวดี คานบุตตะ และฐิติวรดา พลเยี่ยม (2567) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เพื่อเปิดพื้นที่แห่งการทดลองปฏิบัติจริง ผู้วิจัยจึงมุ่งสะท้อนปัญหาและความต้องการจำเป็นดังกล่าว มาใช้เป็นหลักเกณฑ์รองรับในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้

ของครูดนตรี ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการประพันธ์ การแสดง และการร้องเพลง (Compose-Performance-Singing: CPS) เพื่อยกระดับสมรรถนะของครูผู้สอนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางดนตรีควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูดนตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังการอบรมตามหลักสูตรระยะสั้น
3. เพื่อวัดความพึงพอใจของครูดนตรีและนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นและการจัดการเรียนรู้

การทบทวนวรรณกรรม

ดนตรีในหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การจัดการเรียนรู้ดนตรีตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551 มุ่งเน้นการนำสมรรถนะมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยพัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์อันเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนศิลปะ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2566) ครูจึงต้องออกแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงผ่านการขับร้องและการเล่นเครื่องดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการได้อย่างอิสระผ่านทักษะทางดนตรี (เพลินพิศ กิ่งชา, 2565) กระบวนการนี้ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและสุนทรียภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ชี้ว่ากระบวนการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียนเชิงรุกของผู้เรียน เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (สิทธิโชค กบิลพัตร และสหภัส อักษรถึง, 2568)

การออกแบบการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551 ครูต้องวิเคราะห์ตัวชี้วัดและบริบทเพื่อเลือกวิธีสอนและสื่อให้สอดคล้องเป้าหมายหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เน้นกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ผ่านการฟัง ร้อง และเคลื่อนไหวในสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะจากประสบการณ์ตรง (ภัทราภรณ์ อู่ไพบูรณ์ และคณะ, 2565) โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติและแสดงออกอย่างอิสระ พร้อมประเมินผลต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (ชมพูพราว มิ่งมงคล และสยมพร ทองเนื้อดี, 2569)

ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีเน้นจินตนาการผ่านการปฏิบัติจริงเพื่อให้เข้าใจองค์ประกอบดนตรีอย่างชัดเจน (พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล, 2563) กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและทดลองสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาวดี คานบุตตะ และฐิติวรดา พลเยี่ยม, 2567) ครูควรประยุกต์ใช้แนวคิดเชิงรุกอย่างโคดายเพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มและยืดหยุ่นในการแต่งบทเพลง (อัครเดช ลือนาม และสัจธรรม พรทวีกุล, 2565) การเสริมสมรรถนะการปฏิบัติเครื่องดนตรีควบคู่กับการสะท้อนผลจะช่วยให้ครูมั่นใจ ในการกระตุ้นผู้เรียนสร้างนวัตกรรมดนตรี (ธราเทพ เตมีรักษ์ และวราพร อัศวโสภณชัย, 2566) การออกแบบกิจกรรมที่เอื้อต่อการคิดจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา

ความสามารถดนตรีให้ครบทุกมิติ เพื่อตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้เรียนและสร้างผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน

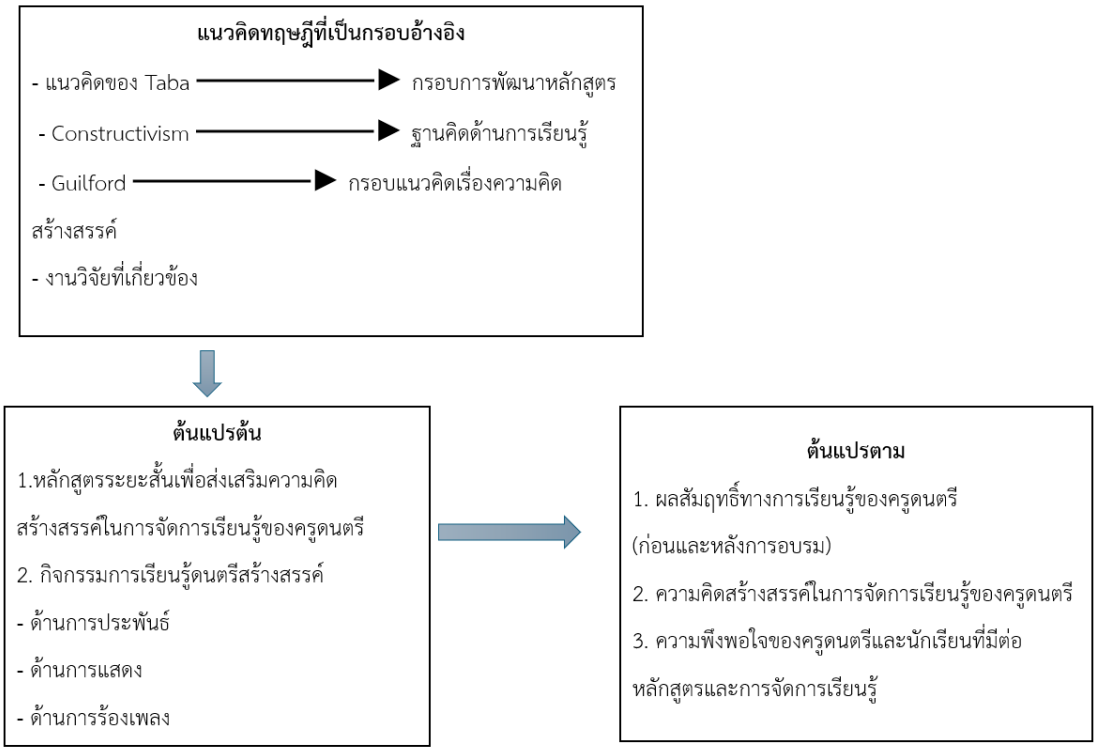
การพัฒนาศักยภาพครูดนตรี

การพัฒนาศักยภาพครูเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับการสอนดนตรีให้เหมาะสมกับผู้เรียนและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบกิจกรรม รูปแบบการสอนที่ทันสมัยช่วยเสริมสมรรถนะครูในการสื่อสารดนตรีและส่งเสริมทักษะการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิผล (อนุชาติ อยู่สุข และคณะ, 2565) ปัจจุบันครูต้องปรับบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เชิงรุกและบูรณาการเนื้อหาข้ามสาขา (ธีรพงศ์ บำเพ็ญทาน และคณะ, 2568) การเชี่ยวชาญกิจกรรมตามแนวคิดออร์ฟช่วยให้ครูเลือกเนื้อหาใกล้ตัวและจัดลำดับการสอนจากง่ายไปยากได้ดียิ่งขึ้น กระบวนการนี้ช่วยลดอุปสรรคการเรียนรู้และส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับความคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก (อัญชลี บุญจันทึก และคณะ, 2566) การมุ่งเน้นทั้งทักษะดนตรีและเทคนิคใหม่ ๆ จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างยั่งยืน

การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น

หลักสูตรระยะสั้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระยะเวลาจำกัดที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะเฉพาะด้านและการปฏิบัติงานจริง กระบวนการเริ่มจากการศึกษาความต้องการจำเป็น การพัฒนาหลักสูตร การนำไปใช้ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับทักษะผ่านการบูรณาการภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (ธิติมา โรจน์วัชราภิบาล และคณะ, 2569) สำหรับการพัฒนาครูดนตรี การฝึกอบรมลักษณะนี้จะช่วยเสริมทักษะการออกแบบกิจกรรม เทคนิคการสอน และนวัตกรรมดนตรีสร้างสรรค์ที่เน้นการทดลองปฏิบัติจริงเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาวดี คานบุตตะ และฐิติวรดา พลเยี่ยม, 2567) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น 5 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การทบทวนหลักสูตร เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทดนตรีให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น 2) การพัฒนาหลักสูตร เพื่อสร้างโครงสร้างเนื้อหาที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตรงตามเป้าหมาย 3) การจัดการความรู้ เพื่อประมวลองค์ความรู้ใหม่ทางดนตรีพร้อมถ่ายทอด 4) การอบรมถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรระยะสั้น สู่ครูผู้สอนเพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน และ 5) การประเมินความพึงพอใจ ของครูและนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการที่เป็นระบบนี้จะช่วยยกระดับการสอนดนตรีได้อย่างสูงสุด (ธิติมา โรจน์วัชราภิบาล และคณะ, 2569)

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสำหรับครูดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้” เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยบูรณาการการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีให้มีความคิดสร้างสรรค์ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ ดังนี้

ข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร สื่อออนไลน์ทางวิชาการ วิทยานิพนธ์และงานเขียนเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับครูดนตรีในกรุงเทพมหานคร ผ่านระบบออนไลน์ (Zoom, Line) และการสัมภาษณ์โดยตรงในช่วงเดือนเมษายน – สิงหาคม 2566 เพื่อนำประเด็นที่ได้มาวิเคราะห์และจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการสร้างหลักสูตร ทั้งนี้ประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยเลือกนั้น ครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ ได้แก่

(1) แนวคิดในการจัดการสอนที่เน้นด้านความคิดสร้างสรรค์

(2) ความสำคัญจำเป็นของความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

(3) หลักการออกแบบหลักสูตรระยะสั้นสำหรับครูดนตรีที่เน้นด้านความคิดสร้างสรรค์

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรความคิดสร้างสรรค์

หลังจากได้เก็บข้อมูลเบื้องต้นก็เริ่มทำหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมสนทนา (Focus Group) ร่วมมือกันในการสร้างหลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาโดยวางกระบวนการเป็นลำดับ ดังนี้

(1) อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในงานวิจัยครั้งนี้เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

(2) เริ่มโครงร่างหลักสูตรในภาพกว้างแต่ครอบคลุมในทุกมิติ

(3) ตรวจสอบหลักสูตรกับผู้เชี่ยวชาญในเบื้องต้นทั้งในด้านเนื้อหาและการประเมิน

(4) ได้หลักสูตรที่ผ่านการสนทนากลุ่มในครั้งแรกกลับมาแก้ไขปรับปรุงแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ

(5) ตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในงานวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูสอนดนตรีที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านดนตรี ซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งในกรุงเทพมหานครซึ่งแบ่งตามสังกัดคือครูสอนดนตรีสังกัดโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ระดับประถมศึกษา 518 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา 367 โรงเรียน แบ่งตามระดับชั้นเรียนดังนี้

ระดับประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) จำนวน 431 โรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 37 โรงเรียน

สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) จำนวน 50 โรงเรียน

ระดับมัธยมต้น

สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) จำนวน 109 โรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 124 โรงเรียน

ระดับมัธยมปลาย

สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) จำนวน 10 โรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 124 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ครูสอนดนตรีจำนวน 24 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกจากครูที่มีวุฒิการศึกษาทางดนตรีและปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 แห่ง โรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 14 แห่ง และโรงเรียนในสังกัดสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) 1 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีเพื่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูดนตรี “Compose Performance Singing” โดยมีชื่อย่อว่า (CPS) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวน วรรณกรรม หนังสือ วารสาร สื่อออนไลน์จากเว็ปไซต์เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานเขียนเชิงวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่าง และ ผู้วิจัยดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) โดยเชิญนักวิชาการทางดนตรีศึกษามาทำการพิจารณาหลักสูตรฉบับร่าง และผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีศึกษา ภายหลังจากได้พัฒนาหลักสูตรตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการอบรม หลักสูตรความคิดสร้างสรรค์

ทางดนตรี เพื่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูดนตรี โดยเชิญกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนดนตรีที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านดนตรีซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน ดำเนินการอบรมและวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนละหลังการอบรม จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาผลลัพธ์ภายหลังหลังจากการอบรมหลักสูตร โดยการลงพื้นที่ภาคสนามไปสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรี และทำการสอบถามความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องดนตรีสร้างสรรค์ เป็นแบบถูก - ผิด จำนวน 16 ข้อ และอัตนัยจำนวน 4 ข้อ ซึ่งมีประเด็นในการทดสอบดังนี้

1) ความสามารถในการประพันธ์เพลงเพื่อการสอนดนตรี (Compose) แบ่งการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ 4 ประการ ได้แก่ ความคิดคล่อง (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

2) ความสามารถในการบรรเลงดนตรีเพื่อการสอนดนตรี (Performance) แบ่งการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ 4 ประการ ได้แก่ ความคิดคล่อง (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

3) ความสามารถในการร้องเพลงเพื่อการสอนดนตรี (Singing) แบ่งการทดสอบ ความคิดสร้างสรรค์ 4 ประการ ความคิดคล่อง (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

3. แบบทดสอบวัดความพึงพอใจ ภายหลังหลังจากการอบรมหลักสูตร โดยศึกษากับครูสอนดนตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 24 คน และนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครู จำนวน 120 คน ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบความพึงพอใจ 5 ระดับ

4. แบบสนทนากลุ่ม ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากนักวิชาการดนตรีศึกษา เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร CPS ในระยะร่างหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกฉบับ โดยนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดนตรีศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามหรือเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับที่ 0.50 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบปรากฏว่าเครื่องมือทุกฉบับผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี (CPS Model) และแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.83 – 1.00

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทั้งแบบปรนัยและอัตนัย) มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

แบบประเมินความพึงพอใจ มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และร้อยละ (Percentage) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูและความพึงพอใจของนักเรียนกับเกณฑ์มาตรฐานที่ร้อยละ 80

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากผลการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสรุปประสิทธิผลและแนวทางการนำหลักสูตร CPS ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี (CPS) สำหรับครูดนตรี โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูดนตรี (สมมติฐานข้อที่ 1)

จากการทดสอบก่อนและหลังการอบรมด้วยหลักสูตร CPS ของครูกลุ่มทดลอง (n=24) พบว่าครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นในทุกด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูดนตรี ก่อนและหลังการอบรม

รายงานการประเมิน	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน	หลังเรียน	พัฒนาการ (ร้อยละ)
ผลสัมฤทธิ์โดยรวม	20	8.10	18.28	+50.9%
แบบทดสอบปรนัย	16	7.33	14.95	+47.6%
แบบทดสอบอัตนัย	4	0.77	3.32	+47.6%

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างเห็นได้ชัดในทุกส่วน โดยเฉพาะทักษะการประพันธ์และการบรรเลง (อัตนัย) ที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 63.7 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตร CPS ช่วยยกระดับความรู้และทักษะดนตรีของครูได้ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน (สมมติฐานข้อที่ 2)

การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน (n=120) ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตร CPS ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

รายงานการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	เกณฑ์มาตรฐาน
ความพึงพอใจภาพรวม	4.57	91.80	ร้อยละ 80

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ผ่านหลักสูตร CPS ในภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 91.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 ที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เห็นว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร CPS สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสมมติฐานข้อที่ 2

ผลการประเมินประสิทธิผลเชิงคุณภาพ

จากการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ พบว่าครูดนตรีกลุ่มตัวอย่างสามารถนำทักษะการออกแบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ไปปรับใช้ในชั้นเรียนได้จริง โดยเฉพาะด้านการสื่อสารสุนทรียภาพ

และการสร้างแรงจูงใจในการเรียนดนตรี ซึ่งเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนประสิทธิผลของหลักสูตรในเชิงภาพรวม

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลหลักสูตรระยะสั้นสำหรับครูดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเข้าไปสังเกตุ สัมภาษณ์ และทดสอบ ครูดนตรีซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย และทำการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรระยะสั้นสำหรับครูดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินประสิทธิผลหลักสูตรระยะสั้นสำหรับครูดนตรี โดยกำหนดสิ่งที่จะประเมิน และวิธีการประเมิน ทักษะที่ครูดนตรีจะได้จากการฝึกอบรมระยะสั้น แล้วนำไปปรับความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบการเรียนรู้ได้ เช่น การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ การเรียนรู้สุนทรียภาพ รวมทั้งทักษะที่จำเป็น

อภิปรายผล

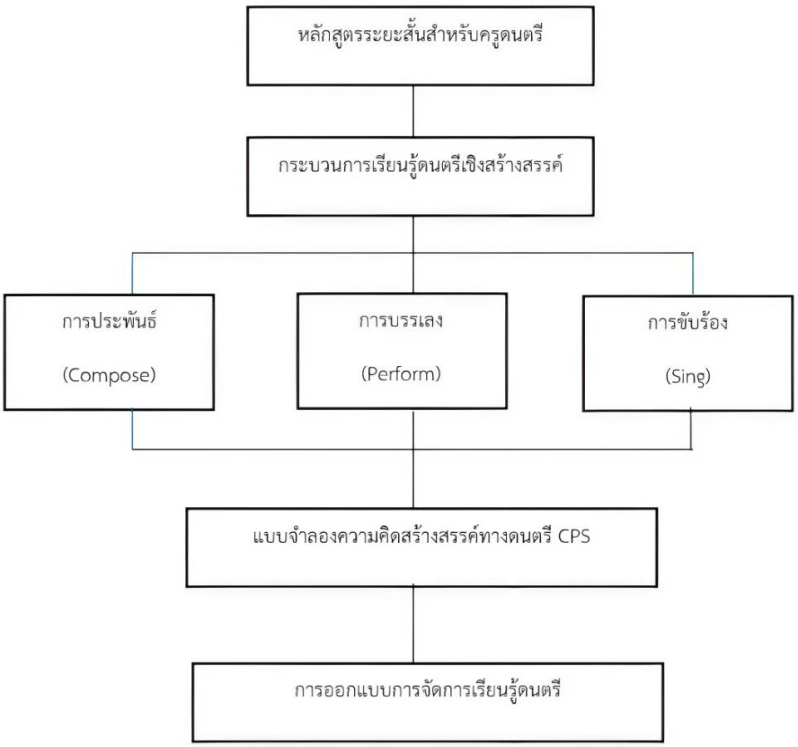
ประเด็นที่ 1 ประสิทธิภาพการพัฒนาศักยภาพครูดนตรีผ่านหลักสูตรระยะสั้น ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตร CPS ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของครูเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.9 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธิติมา โรจน์วัชราภิบาล, พิสิฐ เมธาภัทร และไพโรจน์ สถิรยากร (2569) และ สุภาวดี คานบุตตะ และฐิติวรดา พลเยี่ยม (2567) ที่ระบุว่าการฝึกอบรมระยะสั้นที่มุ่งเน้นการทดลองปฏิบัติจริงและบูรณาการภาคทฤษฎีเข้ากับนวัตกรรมดนตรี ช่วยเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมของครูได้ดีที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุชาติ อยู่สุข และคณะ (2565) และ ธีรพงศ์ บำเพ็ญทาน และคณะ (2568) ที่ยืนยันว่าการปรับบทบาทครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกลไกสำคัญในการสื่อสารดนตรีอย่างมีประสิทธิผล

ประเด็นที่ 2 การจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่ตอบสนองต่อผู้เรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในระดับสูง ร้อยละ 91.40 ซึ่งเป็นผลจากการที่ครูบูรณาการการประพันธ์ การแสดง และการขับร้อง โดยเน้นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2566) และ เพลินพิศ กิ่งชา (2565) ที่ชี้ว่าความคิดสร้างสรรค์คือหัวใจสำคัญของการเรียนศิลปะที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนถ่ายทอดจินตนาการผ่านทักษะทางดนตรี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราภรณ์ อู่ไพบูรณ์ และคณะ (2565) และ ชมพูพราว มิ่งมงคล และสยมพร ทองเนื้อดี (2569) ที่เน้นย้ำว่าการออกแบบกิจกรรมที่อิงประสบการณ์ตรงและการประเมินผลต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้อย่างแท้จริงตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางฯ 2551

ประเด็นที่ 3 แบบจำลองการจัดการเรียนรู้ดนตรีเชิงสร้างสรรค์ (CPS Model) ผลการวิจัยนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่คือแบบจำลอง CPS ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล (2563) และ สุภาวดี คานบุตตะ และฐิติวรดา พลเยี่ยม (2567) ที่เน้นการประยุกต์ใช้จินตนาการผ่านการปฏิบัติจริงเพื่อให้เข้าใจองค์ประกอบดนตรี ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี บุญจันทึก และคณะ (2566) และ ธราเทพ เตมีรักษ์ และวราพร อัศวโสภณชัย (2566) ที่พิสูจน์ว่า เทคนิคการสอนดนตรีเชิงรุก เช่น แนวคิดออร์ฟหรือโคดายตามที่ อัครเดช ลือนาม และสัจธรรม พรทวีกุล (2565) ได้กล่าวไว้ ช่วยลดอุปสรรคการเรียนรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่ม สร้างผลงานเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน และสนับสนุนผลงานของ ปอยหลวง ตันติพิสุทธิ และคณะ (2566) ที่สรุปว่า ความคิด

สร้างสรรค์ช่วยให้ครูและผู้เรียนสามารถเผชิญอุปสรรคและเจรจาต่อรองในกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

แผนภาพที่ 2 แสดงแบบจำลอง CPS

จากการวิจัย สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีเชิงสร้างสรรค์สำหรับครูดนตรี โดยใช้ แบบจำลอง CPS (Compose–Perform–Sing) เป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบบจำลองดังกล่าวมุ่งเน้น การพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีผ่านกิจกรรมสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

1. การประพันธ์ (Compose) ซึ่งส่งเสริมให้ครูสามารถสร้างสรรค์แนวคิดทางดนตรี และพัฒนาเนื้อหาทางดนตรีใหม่ ๆ

2. การบรรเลง (Perform) ซึ่งเน้นการนำเสนอและถ่ายทอดผลงานทางดนตรีผ่านการปฏิบัติจริง

3. การขับร้อง (Sing) ซึ่งเป็นกระบวนการสื่อสารดนตรีผ่านเสียงร้องและการแสดงออกทางดนตรี

กระบวนการทั้ง 3 องค์ประกอบ ทำงานร่วมกัน ภายใต้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเปิดโอกาสให้ครูผู้เข้าร่วมหลักสูตรได้ทดลองสร้างสรรค์ผลงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และพัฒนาทักษะทางดนตรีร่วมกัน ส่งผลให้ครูสามารถนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีเชิงสร้างสรรค์ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ดนตรีสร้างสรรค์สำหรับครูดนตรี โดยใช้แบบจำลอง CPS เป็นกรอบในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งสามารถ

ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของครูดนตรีในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในบริบทของสถานศึกษา

สรุป

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี (CPS) สำหรับครูดนตรี สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูดนตรี พบว่า ครูดนตรีกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีพัฒนาการโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.9 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าหลักสูตร CPS ช่วยยกระดับความรู้ ทักษะการประพันธ์ และทักษะการบรรเลงของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ผ่านหลักสูตร CPS อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าการออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (การประพันธ์ การแสดง และการขับร้อง) สามารถตอบสนองต่อธรรมชาติและความสนใจของผู้เรียนได้อย่างดีเยี่ยม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย พบว่า ได้แบบจำลองการจัดการเรียนรู้ดนตรีเชิงสร้างสรรค์ (CPS Model) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่เป็นระบบในการพัฒนาศักยภาพครูดนตรี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ การประพันธ์ (Compose) การบรรเลง (Perform) และการขับร้อง (Sing) ซึ่งครูสามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยเห็นควรให้ครูผู้สอนศึกษาโครงสร้างหลักสูตรและแนวคิดการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) เพื่อสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและอิสระแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนสามารถปรับใช้หรือบูรณาการเฉพาะทักษะที่สอดคล้องกับบริบทความถนัดของผู้เรียน รวมถึงข้อจำกัดด้านเวลาเรียนและจำนวนผู้เรียนในแต่ละกลุ่มได้อย่างยืดหยุ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเสนอให้มีการขยายขอบเขตการศึกษาวิจัยโดยนำหลักสูตร CPS ไปประยุกต์ใช้กับทักษะดนตรีประเภทอื่น ๆ หรือกลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาเนื้อหาให้มีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งควรเน้นการจัดกิจกรรมในรูปแบบออนไซต์เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ และควรควบคุมขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองแต่ละครั้งให้เหมาะสม เพื่อเพิ่มความเที่ยงตรงในการควบคุมตัวแปรและเก็บข้อมูลเชิงวิจัยให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชมพูพราว มิ่งมงคล และสยมพร ทองเนื้อดี. (2569). การพัฒนาความสามารถในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, *9*(1), 289-306. https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JMCR/article/view/9703/6528

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2566). *ดนตรีศึกษา: หลักการและแนวคิด (พิมพ์ครั้งที่ 11, ฉบับปรับปรุงแก้ไข).* สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธราเทพ เตมีรักษ์ และวราพร อัศวโสภณชัย. (2566). การพัฒนาการสร้างสรรค์ทางดนตรีสำหรับนักศึกษาครูปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการสอนอูคูเลเล่ตามแนวคิดของโคดาย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, *17*(1), 192-200. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/264346/177676

ธิติมา โรจน์วัชราภิบาล, พิสิฐ เมธาภัทร และไพโรจน์ สถิรยากร. (2569). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นแบบผสมผสานตามมาตรฐานอาชีพ. *วารสารวิจัยวิชาการ, 9*(1), 130–138. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/index

ธีรพงศ์ บำเพ็ญทาน, อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง และศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2568). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีแบบบูรณาการระหว่างวิชาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงทางดนตรีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารดนตรีมหิดล*, *8*(1), 38-52. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mmj/article/view/272990/187205

ปอยหลวง ตันติพิสุทธิ, งามลมัย ผิวเหลือง และธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน. (2566). อิทธิพลของความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางอารมณ์ และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคต่อความสามารถในการเจรจาต่อรองเชิงบูรณาการของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, *49*(1), 175-198. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/socku

พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล. (2563). สื่อการสอนดนตรีขั้นพื้นฐาน: พหุวัฒนธรรมดนตรีอาเซียน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, *48*(1), 206–223. https://doi.org/10.58837/CHULA.EDUCU.48.1.11

เพลินพิศ กิ่งชา. (2565). การพัฒนาการเรียนรู้โน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้แบบฝึกทักษะเมโลเดียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. *วารสารการวิจัยประยุกต์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, *1*(1), 1-10. https://so07.tci-thaijo.org/index.php/arj/article/view/2064/1422

ภัทราภรณ์ อูไพบูรณ์, ธนพล ตีรชาติ และธิติ ปัญญาอินทร์. (2565). การสร้างชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ด้านการฟัง การเคลื่อนไหว การร้อง การอ่าน และการเขียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.

วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต, 17(2), 77-89. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/rmj/article/view/ 253641/172923

สิทธิโชค กบิลพัตร และสหภัส อักษรถึง. (2568). การประเมินการเรียนรู้สำหรับวิชาดนตรีสากลอย่างสร้างสรรค์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนในประเทศไทย. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา, 4(5), 84–98.* https://so06.tci-thaijo.org/index.php/IEJ/article/view/287655

สุภาวดี คานบุตตะ และ ฐิติวรดา พลเยี่ยม. (2567). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถการสร้างสรรค์ทางดนตรีไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 13*(2), 10-21. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJMBU/article/download/267555/178307

อนุชาติ อยู่สุข, ธิติ ปัญญาอินทร์ และธนพล ตีรชาติ. (2565). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารดนตรีและวัฒนธรรม*, *1*(1), 59–69. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/MAC-Journal/article/view/258692

อัครเดช ลือนาม และสัจธรรม พรทวีกุล. (2565). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์*, *17*(2), 165-176. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/Pitchayatat/article/view/256725/173231

อัญชลี บุญจันทึก, กิติศักดิ์ เสียงดี, กนกวรรณ รัตนศรีสุโข และปัญชลีย์ รัตนสิงห์ขรณ์. (2566). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกด้วยการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ. *วารสารดนตรีบ้านสมเด็จฯ*, *5*(2), 49-64. https://so13.tci-thaijo.org/index.php/MusBSRU/article/view/198/279